

dring af straffeloven, retsplejeloven og offererstatningsloven (Bekæmpelse af vold)). En nedbringelse af sagsbehandlingstiden af hensyn til forurettede blev tilsvarende tillagt stor betydning i forbindelse med Folketingets vedtagelse af folketingsbeslutning nr. B 82 om forbedring af retsstillingen for voldtægts ofre i juni 2004. På baggrund heraf er der opstillet særlige målsætninger om hurtig behandling af volds- og voldtægts sager for politiet, anklagemyndigheden og domstolene, jf. nedenfor pkt. 3.1.4.

2.3. Udvalget overvejede i betænkning nr. 1469/2006 om varetægtsfængsling i isolation efter 2000-loven de gældende regler om varetægtsfængsling i isolation, herunder mulighederne for yderligere at begrænse anvendelse af isolationsfængsling. Udvalget foreslog med henblik på at opnå en generel begrænsning i varigheden af isolationsfængslinger at nedsætte de gældende tidsgrænser for isolation. Desuden foreslog udvalget bl.a. en udvidelse af adgangen til anteciperet bevisførelse med henblik på at begrænse varigheden af en iværksat isolationsfængsling. Disse anbefalinger blev gennemført ved lov nr. 1561 af 20. december 2006 om ændring af retsplejeloven (Varetægtsfængsling i isolation).

2.4. Endelig bemærkes, at politi- og domstolsreformen (lov nr. 538 af 8. juni 2006) ligeledes indeholder en lang række elementer, der bl.a. tilsigter at skabe gode rammer for en hurtig behandling af bl.a. straffesager.

3. Gældende ret

I det følgende gennemgås bl.a. retsplejelovens regler samt de administrative forskrifter mv., der har betydning for den tidsmæssige udstrækning af sigtelser og varetægtsfængslinger. I den forbindelse gennemgås også retsplejelovens regler om forsvarerbeskikelse.

3.1. Sigtelser, varigheden af sagsbehandlingstid mv.

3.1.1. Efter retsplejelovens § 96, stk. 2, skal de offentlige anklagere fremme enhver sag med den hurtighed, som sagens beskaffenhed tillader, og derved ikke blot påse, at strafskyldige drages til ansvar, men også at forfølgning af uskyldige ikke finder sted.

Retsplejeloven indeholder ikke herudover særlige regler om den tidsmæssige udstrækning af en sigtelse.

Den overordnede anklagemyndighed fører i henhold til reglerne i retsplejelovens kapitel 10 tilsyn med den underordnede anklagemyndighed. Dette tilsyn omfatter også den underordnede anklagemyndigheds sagsbehandlingstid, herunder tilsyn med, at enhver

sag fremmes med den hurtighed, som dens beskaffenhed tillader, jf. retsplejelovens § 96, stk. 2. Den overordnede anklagemyndighed kan i medfør af over-/underordningsforholdet give den underordnede anklagemyndighed pålæg om behandling af konkrete sager. Det betyder, at statsadvokaten f.eks. kan pålægge politidirektøren at afslutte efterforskningen af en sag, fremme behandlingen af en sag, tage stilling til spørgsmål om taltaleregning mv.

En sigtet kan også klage til den overordnede anklagemyndighed over sagsbehandlingstiden i en straffesag. Rigsadvokaten har ved meddelelse nr. 4/2006 fastsat retningslinjer for behandlingen af klager fra sigtede over sagsbehandlingstiden i straffesager, som indgives, før tiltalerspørgsmålet er afklaret. Klager over sagsbehandlingstiden i straffesager er derimod ikke undergivet domstolsprøvelse efter retsplejelovens § 746, hvorefter retten afgør tvistigheder om bl.a. lovligheden af politiets efterforskningsskridt.

Har politi eller anklagemyndighed ikke fremmet behandlingen af en sag med den fornødne hurtighed, vil det efter omstændighederne kunne blive tillagt betydning i forbindelse med en efterfølgende strafudmåling. Desuden vil det kunne give anledning til reaktioner fra den overordnede anklagemyndighed, jf. ovenfor, og/eller kritik fra Folketingets Ombudsmand.

3.1.2. Efter artikel 6, stk. 1, i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention har enhver ret til en rettergang »inden en rimelig frist«.

Det følger af Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols faste praksis, at den relevante periode, dvs. den periode der skal vurderes i forhold til konventionens krav, i straffesager begynder at løbe fra det tidspunkt, hvor en person er »anklaget« (»charged«) for en forbrydelse. Dette tidspunkt ligger i mange tilfælde forud for sagens indbringelse for domstolene.

Hvorvidt sagsbehandlingstiden har været rimelig, kan ikke besvares generelt med angivelse af absolutte frister. Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol anlægger således i hvert enkelt tilfælde en konkret helhedsvurdering, hvori en række faktorer indgår, herunder sagens karakter og betydning, sagens kompleksitet og parternes og myndighedernes adfærd.

Med hensyn til *sagens karakter og betydning* har Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol udtalt, at det i straffesager bl.a. skal tillægges betydning, at tiltalte har været varetægtsfængslet under sagen. Med hensyn til *sagens kompleksitet* kan dette vedrøre både sagens retlige og faktiske omstændigheder.

Hvor der ikke er tale om »døde« perioder af nogen betydning, har Den Europæiske Menneskerettigheds-